

Social- og boligminister Pernille Rosenkrantz-Theils talepapir

Anledning	Samråd om lovforslag om Barnets lov
Dato / tid	Tirsdag d. 30. maj kl. 8:15 - 9:45
Sted	FT værelse 1-133 (Christiansborg)
Talens varighed	Ca. 22 min.
Talens formål	Besvare samrådsspørgsmål A - G
Publikum og programpunkt	Socialudvalget (åbent samråd)

Samrådsspørgsmål A

Vil ministeren på et åbent samråd redegøre for, hvordan lovforslaget om Barnets lov vil sikre, at børn og unge får et bedre børneliv?

Samrådsspørgsmål B

Vil ministeren på et åbent samråd redegøre for, hvordan det i forbindelse med lovforslaget om Barnets lov sikres, at børn og unge bliver bekendt med deres rettigheder?

Samrådsspørgsmål C

Vil ministeren på et åbent samråd redegøre for, om ministeren mener, at lovforslaget om Barnets lov lever op til den politiske aftale Børnene Først?

Samrådsspørgsmål D

Vil ministeren på et åbent samråd redegøre for, hvordan ministeren i forbindelse med lovforslaget om Barnets lov vil sikre, at kommunerne overholder loven, og vil ministeren i den sammenhæng tilkendegive, om ministeren mener, at den gældende lovgivning bliver overholdt og fulgt i dag?

Samrådsspørgsmål E

Vil ministeren på et åbent samråd redegøre for, om ministeren mener, at børn får flere rettigheder, eller at retssikkerheden øges, hvis ikke afgørelser kan påklages?

Samrådsspørgsmål F

Vil ministeren på et åbent samråd redegøre for, hvorfor ministeren flyttede udvalgsbehandlingen af ændringsforslagene til Barnets lov over

i ministeriet og dermed udelukkede flere partier fra at deltage i udvalgsbehandlingen?

Samrådsspørgsmål G

Vil ministeren redegøre for, hvorfor ministeren truede tilstedeværende partier med at smide dem ud af aftalen Børnene Først, hvis de stillede ændringsforslag, som aftalekredsen ikke var enig i?

Det talte ord gælder

[Indledning]

- Tak for ordet og for muligheden for at drøfte Barnets lov – noget der ligger mig meget på sinde.
- Og en lovgivning og slutproces på noget jeg har arbejdet med i rigtig mange år helt tilbage fra jeg var ordfører på området.
- Alt for mange børn får fortsat ikke den opvækst, de har fortjent.
- Det er børn, der overlades til sig selv, fordi deres forældre ikke er i stand til at give dem mad og rene bleer. Børn, der udsættes for ydmygelser og vold i stedet for kærlighed og trøst. Kort sagt børn, der vokser op i en overordnet bumlet barndom.
- Vi har selvfølgelig som samfund et særligt ansvar for de børn. De skal mærke, at vi har et stærkt fællesskab og at vi mener det når vi siger "it takes a village".
- Nu giver vi dem en stærk hånd i ryggen i form af Barnets lov – Danmarkshistoriens første lov for børnene.
- Med Barnets lov tager vi efter min mening et utroligt vigtigt og stort første skridt mod at de mest udsatte børn og unge hjælpes tidligere og bedre end i dag.
- Og det er uanset, om det er børn der er i familier der er dysfunktionelle familier, børn der er på vej til eller er blevet anbragt. Så er det rigtig vigtigt at vi får strammet bardunerne.
- Vi sætter børn og unges stemme og behov i centrum og sikrer, at børnene og deres familier får den rette hjælp.
- Jeg er i dagens samråd blevet stillet syv spørgsmål om Barnets lov. Hvor nogle blev redegjort for indledningsvis.
- De kan groft sagt inddeles i to overskrifter: Indholdet i lovforslaget om Barnets lov og processen omkring behandlingen af lovforslaget.
- Som jeg i øvrigt også synes har været speciel.

[Hvordan lovforslaget om Barnets lov vil sikre, at børn og unge får et bedre børneliv - Spm. A]

- Det første spørgsmål handler om, hvordan lovforslaget om Barnets lov vil sikre, at børn og unge får et bedre børneliv.
- Her taler vi jo om noget af det helt grundlæggende og årsagen til, at der i sin tid blev indgået så bred en politisk aftale om en reform af hele området.
- Nemlig at sikre, at udsatte børn og unge får en god start i livet.
- At vi både opdager og tager hånd om de børn og unge, der har brug for vores hjælp, i tide, før problemerne vokser sig store og for manges vedkommende desværre trækker lange og mørke skygger ind i voksenlivet.
- Jeg mener at flere børn har fortjent at kunne definere en bedre livsbane. De har efter min mening *ret* til at skabe deres egen livsbane. Det er helt grundlæggende at det har et barn ret til.
- Og det vil sig uanset hvilke vilkår man vokser op under, så har man ret til at bryde med den bagage, hvis det er det, der er behov for.
- For langt de fleste børn er der heldigvis et behov for at man har et nært forhold til sine biologiske forældre – for langt de fleste at man jo bor sammen med dem hele barndommen igennem.
- Men for nogle børn er det sådan, at hjemmevilkårene er så benhårde, at der desværre kan være behov for at man enten kommer i aflastning i plejefamilie eller på anden måde ikke bor den primære tid hos sine forældre.
- Med denne lovgivning, vender vi tilgangen på hovedet, så barnets stemme og hensynet til barnets behov kommer i første række.
- Og heldigvis er det jo sådan at for det meste der har forældre og barns interesser samme retning. Men indimellem, når de kolliderer, så mener vi at hensynet til forældrene har vigepligt.
- Og vi understøtter, at kommunerne i endnu højere grad kan sætte tidligt ind, men også at de gør tingene rigtigt.
- Der har været alt for mange fejl på anbringelsesområdet. Jeg tror ikke personligt at jeg kan forestille mig noget værre, end hvis ens børn bliver fjernet fra en uretmæssigt.

- Det er den ultimative fejl så at sige.
- Ud over de ultimative fejl, har der også været alt for mange procesfejl.
- Heldigvis sker det sjældent, at der er tale om en decideret fejlanbringelse. Men det er det mest ulykkelige jeg tror man som samfund kan gøre mod en familie.
- Og så er der alle de andre fejl, som der er flest af. Det er proces- og procedurefejl. Og det kan vi ikke være bekendt hverken over for forældrene eller børnene.
- Men det er klart, at et godt børneliv ikke alene bliver til virkelighed, fordi vi indfører nye regler.
- Der vil selvsagt være et kæmpe arbejde ude i kommunerne, på tilbuddene og alle de andre steder, hvor voksne møder udsatte børn og unge, der har brug for samfundets hjælp.
- Derfor glæder jeg mig også over, at nogle af de interessenter, der spiller så afgørende en rolle ifm. at få intentionerne med Barnets lov omsat i praksis, selv har rakt ud og anbefalet, at loven vedtages.
- Det er bl.a. Dansk Socialrådgiverforening, Børns Vilkår og De Anbragtes Vilkår.

[Hvordan det ifm. lovforslaget om Barnets lov sikres, at børn og unge bliver bekendt med deres rettigheder - Spm. B]

- Det leder mig videre til næste spørgsmål, der handler om, hvordan det ifm. lovforslaget sikres, at børn og unge bliver bekendt med deres rettigheder.
- For mig at se, er det de voksne, der har en opgave i at sikre, at børn og unge kender til deres rettigheder og får den nødvendige hjælp til at gøre brug af dem.
- Kommunen har en generel pligt til at rådgive alle børn og unge om deres rettigheder.
- Med Barnets lov tydeliggør vi, at rådgivningen også omfatter en pligt til at oplyse barnet om retten til en bisidder.
- Som noget nyt stiller vi også krav om, at alle kommuner skal have en synlig indgang målrettet børn og unge på deres hjemmeside.
- Det skal gøre det lettere at finde oplysninger om, hvem man kan kontakte, hvis man har brug for hjælp og støtte.

- Og der bliver gennemført en oplysningskampagne, så børn og unge bliver klar over, at den nye indgang findes.
- Derudover er der med aftalen afsat midler til en pulje, der understøtter oprettelsen af rettighedsskoler, der skal oplyse børn og unge om deres rettigheder.
- Børns Vilkårs bisidderordning styrkes også med en økonomisk indsprøjtning, der bl.a. bidrager til opkvalificering af bisidderkorpset, som støtter børn og unge.
- I sidste ende er det jo så de voksnes ansvar, at sikre, at børn og unge får den rette hjælp og støtte – og at de også får mulighed for og viden om, at de kan gøre brug af deres rettigheder.

[Mener ministeren, at lovforslaget om Barnets lov lever op til den politiske aftale Børnene Først - Spm. C]

- Jeg vil gå videre til at besvare det tredje spørgsmål, der handler om, hvorvidt jeg mener, at Barnets lov lever op til den politiske aftale om Børnene Først.
- Lad mig starte med det korte svar som er – JA.
- De ting, der afviger fra aftaleteksten er jo så noget der er korrigeret i aftalekredsen, som er fuldstændig vanlig praksis.
- De spor, der blev lagt til Barnets lov i aftalen om Børnene Først, er afspejlet i det lovforslag, der er fremsat.
- Der står i aftalen – og nu læser jeg op:
- *”Med en ny Barnets lov ønsker partierne at stadfæste et tidssvarende børnesyn, der både i lovgivning og praksis skal sikre, at børn ses i deres egen ret, får flere rettigheder og at rettighederne og barnets stemme får større betydning i sagsbehandlingen.”*
- Det er jo store ord. Men jeg mener også, at de kommer klart til udtryk i lovforslaget.
- Vi indfører flere rettigheder til børn og vi stiller krav om, at børn og unge skal inddrages i alle beslutninger, der vedrører deres liv.
- Når der er tale om en så bred politisk aftalekreds, har det selvfølgelig været nødvendigt at indgå kompromisser og finde fælles løsninger undervejs.
- Derfor har det været vigtigt for mig, at det lovforslag, der er fremsat, afspejler de aftaler, vi i fællesskab har givet håndslag på.

- Og derfor også at hvis der er noget, der har forandret sig undervejs, overholder sædvanlig aftalepraksis på Christiansborg. Nemlig at så skal der være enighed i aftalekredsen.
- I de enkelte tilfælde, hvor der har været behov for justeringer eller enkeltstående ændringer, har aftalekredsen løbende været inddraget.
- På den baggrund mener jeg ikke, at der kan være tvivl om, at lovforslaget om Barnets lov lever op til det, der blev aftalt med den samlede aftale om Børnene Først og sidenhen er blevet aftalt i aftalekredsen bag Børnene Først.

[Hvordan vil ministeren ifm. med lovforslaget om Barnets lov sikre, at kommunerne overholder loven, og vil ministeren i den sammenhæng tilkendegive, om ministeren mener, at den gældende lovgivning bliver overholdt og fulgt i dag - Spm. D]

- Jeg vil gå videre til besvarelsen af det fjerde spørgsmål, der handler om, hvordan jeg som minister vil sikre, at kommunerne overholder Barnets lov og om jeg vil tilkendegive, hvorvidt jeg mener, at reglerne, der er i dag, bliver fulgt.
- For at starte med den sidste del af spørgsmålet – kommunernes overholdelse af reglerne i dag.
- Der er ingen tvivl om, at en god sagsbehandling er helt grundlæggende for borgernes retssikkerhed.
- Og det er med til at sikre, at der er de rette indsatser for barnet og familien.
- Det er desværre ikke nyt, at der er kommuner, som har svært ved at overholde reglerne på anbringelsesområdet.
- Og det gør mig enormt bekymret.
- Men fejl i sagsbehandlingen betyder ikke, at der generelt set bliver anbragt børn, der ikke skulle have været anbragt.
- Det betyder ikke, at enkelte børn ikke bliver anbragt uden at skulle have været det. Men generelt set der handler fejlene om fejl i sagsbehandlingen – altså procesfejl – og ikke nødvendigvis fejl i anbringelsesgrundlaget. På nær enkelte undtagelser.
- Og når jeg understreger det, er det fordi jeg tror, at det for de fleste forældre, som jeg også sagde tidligere, det mest

rædselsvækkende man kan forestille sig. At ens børn bliver fjernet uretmæssigt.

- Derfor er det vigtigt, at vi taler om problemerne præcis som de er.
- Nemlig at der er tale om få fejlanbringelser. For de familier er det en kæmpe katastrofe. Men langt de fleste fejl, vi hører om, er procesfejl. Når det er sagt, vil jeg gerne understrege, at jeg også finder procesfejl fuldstændig uacceptabelt. Særligt der hvor man kan se, at det nærmest er alle anbringelsessager, der er procesfejl i.
- Vi har som politikere en opgave i at se på, om reglerne ikke i tilstrækkelig grad understøtter god kvalitet i sagsbehandlingen ude i kommunerne.
- Der er to veje i det. Enten kan man have for løs en hånd i sagsbehandlingen eller også kan lovgivningen være skruet forkert sammen. Det er muligvis nok en kombination af de to ting.
- Derfor rydder vi med Barnets lov ud i nogle af de unødvendige proceskrav, så indsatserne kan igangsættes på en ordentlig måde og blive tilrettelagt ud fra, hvad det enkelte barn og den enkelte familie har brug for.
- Ved at samle reglerne i en ny hovedlov, der er struktureret ud fra, hvordan en sag forløber og hvor regler, der er naturligt sammenhængende også står samlet, skubber vi yderligere på for at sikre, at reglerne er udformet på en måde, så man har det bedst tænkelige grundlag for god sagsbehandling.
- Det skulle samtidig gerne gøre det lettere for kommunerne at administrere efter reglerne.
- Samtidig bliver det muligt at behandle mere enkle sager hurtigere, så der er mere tid til de komplekse sager og til at inddrage børnene.
- For så vidt angår overholdelsen af de nye regler, er der med aftalen afsat midler til at understøtte implementeringen af Barnets lov ude i kommunerne og til at efteruddanne sagsbehandlerne, så de er bedre rustede til arbejdet.
- Der er en pulje og rådgivningsforløb målrettet kommuner med mange udsatte børn, hvor kommunerne både støttes økonomisk og via rådgivning i indfasningen af reformen.
- Der er også afsat midler til at styrke den permanente Task Force på børneområdet, der netop har fokus på at understøtte kvaliteten i sagsbehandlingen i kommunerne.

- Derudover kommer vi selvfølgelig til at følge implementeringen af Barnets lov tæt gennem Børnesagsbarometret og evalueringen af Børnene Først.
- Og så er det vigtigt for mig at sige, at i de mest komplekse sager kommer der fire øjne på i stedet for to. Det vil sige i de mest komplekse sager spænder vi bardunerne på den måde, at vi sørger for, at der er to sagsbehandlere inde over.
- Der er med andre ord en række tiltag, som skal være med til at understøtte kommunerne i arbejdet med de nye regler og dermed styrke kvaliteten og retssikkerheden i sagerne.

[Om ministeren mener, at børn får flere rettigheder, eller at retssikkerheden øges, hvis ikke afgørelser kan påklages - Spm. E]

- Med Barnets lov får børn og unge flere rettigheder. Det er jo helt faktisk, at man kan tælle, at rettighederne bliver flere eller at de udvides til at være mere vidtrækkende eller omfatte flere børn.
- Vi sikrer også bedre inddragelse og giver børn og unge en stærkere stemme i sagsbehandlingen.
- Det bliver et krav, at barnet inddrages løbende i beslutninger om barnets eget liv.
- Børn og unge, der er fyldt 10 år, får selvstændig partsstatus, mod de 12 år, som er gældende i dag.
- For børn under 10 år vil barnets plejefamilie, venskabsfamilie eller støtteperson kunne bede Ankestyrelsen om en uvildig vurdering af en afgørelse om hjemgivelse eller skift i anbringelsessted.
- Det er fordi, der har været for mange eksempler på, at et barn fra den ene dag til den anden er blevet fjernet fra en plejefamilie, som de har fået en stærk tilknytning til.
- Hermed giver vi voksne omkring barnet, der ikke har status som parter, ret til på barnets vegne at bede om en "second opinion".
- Men henblik på at sikre, at barnet ikke får brudt de relationer, de har fået skabt under en anbringelse.
- Vi tydeliggør barnets ret til at bede om hjælp - også i form af en anbringelse.
- Vi indfører, og det er for mig at se et af de vigtigste forslag i bunken af forslag med Barnets lov, et krav om, at kommunen også skal undersøge søskende, når

kommunen indstiller til at anbringe et barn uden samtykke, fordi forældrene ikke kan varetage omsorgen for barnet.

- Og det betyder jo ikke, at der altid vil være sammen mellem at hvis en søskende anbringes, så skal de andre også. Men det er en klar en indikation på, at der er noget, der ikke er som det skal være. Og derfor kommer der en pligt til også at undersøge forholdene for de andre søskende.
- Børn får også mulighed for at sige nej til samvær med deres forældre i en periode og til at bede om, at samværet foregår med en anden voksen tilstede.
- Alt det, jeg lige har nævnt, mener jeg er med til at styrke børn og unges retssikkerhed gevaldigt.
- Så spørges der til, om det er et problem, at afgørelser ikke kan påklages.
- Lad mig starte med at sige, at afgørelser, kommunen træffer, kan som udgangspunkt påklages af parterne i en sag.
- Undervejs i sager vil der være forhold, som kommunen træffer beslutning – og ikke afgørelse – om.
- Det vil fx være beslutninger om, hvordan opfølgningen på en støtte indsats skal tilrettelægges.
- Her er det klare udgangspunkt, at beslutningen skal træffes på baggrund af inddragelse og dialog med barnet og forældrene.
- Lige som alle andre skridt, kommunen tager i en sag, skal disse tages med afsæt i inddragelsen af barnet.
- Det, at der ikke træffes en afgørelse i forvaltningsretlig forstand, er i tråd med de eksisterende regler, hvor der heller ikke i dag i alle tilfælde træffes særskilte afgørelser, når parterne i en sag beder om diverse tiltag.
- Det gælder i øvrigt også, når det drejer sig om kommunernes tilrettelæggelse af arbejdet.
- Og jeg mener heller ikke, at der nødvendigvis kommer noget godt ud af, at vi fra lovgiverside går ind og styrer kommunernes arbejde helt ned i detaljen.
- Det skal vi passe på med. Vi skal spænde bardunerne, men uden at falde i den grøft, hvor vi detailstyrer alting.
- Der skal være plads til den socialfaglige vurdering, hvor der tages højde for det konkrete barns behov.
- Suppleret med at vi indfører og styrker børns rettigheder med Barnets lov, mener jeg, at vi tager et stort og vigtigt

skridt i den rigtige retning ift. at sikre, at børn og unge får den rette hjælp.

[Hvorfor ministeren flyttede udvalgsbehandlingen af ændringsforslagene til Barnets lov over i ministeriet og dermed udelukkede flere partier fra at deltage i udvalgsbehandlingen - Spm. F]

- Jeg vil gå videre til de spørgsmål, der handler om processen for behandlingen af lovforslaget.
- Og spørgsmålet om, at der er afholdt møder i aftalekredsen bag Børnene Først sideløbende med behandlingen af lovforslaget i Folketinget.
- Lad mig starte med at slå fast, at jeg er af den klare overbevisning, at processen omkring behandlingen af lovforslaget for så vidt er kørt helt efter bogen.
- Men jeg synes også, at det har været et specielt forløb. Der er ikke mig bekendt noget som helst til hinder for at man holder lige så mange udvalgsmøder man har lyst til i Folketinget. Det har jeg ikke noget at gøre med som minister.
- Så hvis man har lyst til at behandle alle tænkelige ting undervejs i udvalget, så gør man bare det.
- At der så kører en parallel proces i en aftalekreds er fuldstændig sædvanlig praksis.
- Og der er ikke noget i de to ting, der er modsatrettet. Og det vil også sige, at hvis man har aftalekredsmøder, så har man det. Og hvis man har udvalgsmøder, så har man det. Og de kan fint køre parallelt med hinanden.
- Det vil sige at Folketingets udvalg selv må træffe beslutning om, hvordan man behandler forskellige ting.
- Så beslutningen om at køre en aftalekredsproces, handler om, at når man har en aftale på Christiansborg, så er det kutyme, at man er enige om de ændringsforslag, der bliver gennemført.
- Fordi der i en aftale er fundet fine balancer og indgået kompromisser. Derfor er der kutyme og praksis for på Christiansborg, at hvis man er en del af en aftalekreds så enes man om de ændringsforslag, der stilles, for at holde balancerne i aftalen.
- Formelt set kan man stille alle de ændringsforslag, man vil. Det har bare den konsekvens, at man udtræder af aftalen.

- Hvad udvalget gør, er ikke mit bord. Jeg indkalder til møder i ministeriet, hvor vi drøfter ændringer.
- Vi stiller bl.a. et ændringsforslag om at udvide retten til børns mulighed for at få behandling uden samtykke fra forældrene. Det er en afvigelse fra aftaleteksten og det skal vi selvfølgelig være enig med hinanden om i en aftalekreds.
- Formelt set kan man stille alle de ændringsforslag, man vil. Det har bare den politiske betydning, at man udtræder af aftalekredsen.
- Jeg er opmærksom på, at der er nogle partier, der ikke har været med i de drøftelser, fordi de ikke ønsker at være en del af aftalen om Børnene Først.
- Og det står jo et hvert parti frit for ikke at deltage i en aftale. Men det betyder så, at man ikke bliver indkaldt til møder i aftalekredsen.
- Men samtlige partier i Folketinget har fortsat mulighed for at stille spørgsmål og ændringsforslag gennem Socialudvalget. Jeg har oversendt en samlet oversigt til udvalget netop for, at alle udvalgsmedlemmer var informeret om aftalekredsens beslutninger ift. ændringsforslag.
- Set i bakspejlet kunne jeg måske have forklaret formålet med at oversende oversigten til Socialudvalget mere udførligt.
- Og nu står vi jo også i en situation, hvor der er mange nye medlemmer af Folketinget. Det vil sige at sædvanlig praksis i en aftalekreds ikke nødvendigvis er naturlig for de nye medlemmer.
- Det vil jeg tage med mig og være opmærksom på fremover.
- Samtidig vil jeg opfordre til, at udvalget fremadrettet rækker ud med opklarende spørgsmål, når de opstår. Så vi kan få taget uklarheder og forvirring i opløbet.
- Det oplever jeg også, at formanden har gjort – tusind tak for samarbejdet om det.

Hvorfor ministeren truede tilstedeværende partier med at smide dem ud af aftalen Børnene Først, hvis de stillede ændringsforslag, som aftalekredsen ikke var enig i - Spm. G

- Det leder mig videre til det syvende og sidste spørgsmål – der handler om ændringsforslag, der kommer fra aftalekredsen bag Børnene Først.
- Og hvorvidt man risikerer at blive smidt ud af aftalen, hvis man spørger til min holdning som minister til et ændringsforslag.
- Og det hænger sammen med det foregående.
- Jeg vil gerne slå utvetydigt fast, at der ikke skal herske tvivl om, at *alle* partier har mulighed for at komme med spørgsmål og bede om teknisk bistand til at udarbejde et ændringsforslag til lovforslaget, hvis det ønskes – også aftalepartierne.
- Man skal bare være opmærksom på, at hvis man stiller uden at have afstemt med sine aftalepartier, har den konsekvens, efter sædvane på Christiansborg, at man udtræder af aftalekredsen. Jeg synes jo, at det er positivt og betryggende, at flere af jer har stillet så mange spørgsmål. Det er noget af det, der er med til at skærpe vores opmærksomhed på de problemer, der kan være med lovgivningen.
- Det danner også grundlag for, hvordan loven skal forstås, som vi kan stå på fremover.
- Jeg har derfor også tilstræbt at besvare dem til tiden for at sikre, at udvalget kan fastholde den videre tidsplan for behandlingen af lovforslaget.
- Hvis nogle af dem er oversendt efter Socialudvalgets fastsatte frist, skyldes det, at nogle spørgsmål er blevet stillet senere end fristen, og fordi der har været en stor mængde af spørgsmål med korte frister.

[Afrunding]

- For mig at se, er Barnets lov et utroligt vigtigt og stort første skridt mod at de mest udsatte børn og unge hjælpes tidligere og bedre end i dag.
- Og er med til at sikre en bedre retssikkerhed og sagsbehandling, end tilfældet er i dag.
- Tak for ordet.